І. Варшавська Атлантида

Пам’ятаю свій перший захват від Варшави. Дощ, осінь. Виходжу з Центрального вокзалу, і мене зустрічають хмарочоси – найвищі в Європі. Їхні голови губилися в мряці, а тому будівлі здавалися атлантами, що підпирали небо.



Я поблукав на безмежній площі Дефіляд перед Палацом культури та науки і рушив вузькими вуличками вглиб Середмістя. На диво, їхні стіни не тиснули, не змушували до втечі, як це було в Кракові чи Львові. Навпаки, вабила їхня затишність та камерність. І гадаю, секрет полягав у відсутності авт і в безлічі інсталяцій.

Невдовзі покинув вуличний лабіринт, прямуючи до Саксонського саду. А там серце вмить вразило інше… Стояв пік золотої осені – дерева ще тримали жовтогарячу барву. І на цьому тлі вгору підносилися сірі барокові статуї, з алегоричними сюжетами.



Золото на чорному тлі – поширений контраст у бароко. І хоча в парку барви помінялися місцями, я був в естетичному нокауті, а пейзаж досі не вивітрився з пам’яті. Відтоді Саксонський сад – одне з улюблених місць Варшави, яке не минаю, гуляючи неподалік.

Далі я пішов повз оперний театр, палац Яблоновських та зупинився проти пам’ятника «Ніке». Саме тут сходяться дороги з різних кінців історичного центру: зі Старого й Нового Міста, Королівського замку, Краківського передмістя. Але розвилка так хитро схована між зелені, що з боку палацу Яблоновських майже непомітна.

Натомість очі вбирає панорама. Через гру рельєфу споруди цього “трикутника” розміщені на різній висоті. І водночас кожна пам’ятка інша за стилем та давністю! Та Верховний Архітектор поєднав їх так, аби вони не дисонували, доповнювали одна одну, створюючи органічний, строкатий ансамбль.

А з боку палацу Яблоновських він звучить на повну. Мені пощастило вперше побачити цю місцину саме звідси.

Наробивши світлин, я зрештою вибрався до Медової вулиці і «спіткнувся» об костел святої Анни. Тільки так можна описати враження, коли раптово зустрічаєш гігантський білий костел із тонною позолоти зовні. Ти просто завмираєш на місці і дивуєшся, милуєшся. Загороджуєш дорогу іншим, хоча вони цілком поділяють твої враження. І знають, що це підніжжя айсбергу. Бо варто повернути голову…

Бачиш Королівський палац і Старе Місто.



Мабуть, так зійшлися зірки, щоб я пізнав серце Варшави в сльоту. Бо скільки б не бував тут потім, сонячне проміння ніколи не личило історичному центру міста. У світлі комплекс втрачає свою грізну велич, зі стін зникає морок непростої історії. А серед хмар і дощу, у напівтіні, він здається щирим, він здається *справжнім*.

Старим Містом Варшави не потиняєшся довго: багато людей і мало місця. Тому я там не затримався, окрім як на площі Ринок і біля кафедрального собору.



На виході мене зупинив барбакан. Він на мить здався замком з підручника історії: товсті стіни, башти збоку, зубці зверху. А скелети дерев та мряка додавали йому грімівської атмосфери. Та насправді це частина міських укріплень – решту фортифікацій знищив час.



Попереду зустріло Нове Місто. Зазвичай тут найменше туристів, проте чомусь воно мені більше прийшлося до вподоби. Насамперед через кам’яниці – просторіші і витонченіші, з галереями і з розписами. А одна з них, пізніша за часом, з модерними скульптурами та нерівностями на фасаді, змусила замислитися про красу.

Увінчує ж дільницю готичний костел із вежею-дзвіницею. Коли його узрів – то онімів від захвату. І відтоді не дають спокою питання: чому цей храм менш відомий за кафедральний собор? Чому, коли не зайдеш, поблизу жодного відвідувача? Він же врочистіший! І головне, такий помітний…

Утім – хай! Збережеться ліпше для мене й парочки інших цінителів.



Опісля я тинявся в околицях Середмістя, в очах стояли висотки, парки, кам’яниці й костели. Враження від прогулянки і дотепер не вивітрилися з пам’яті. З жодним іншим містом в Україні чи Польщі подібного не траплялося.

На Любельщизну їхав з жалем. А там зрозумів: закоханий у Варшаву, у її строкатість та суворість. Це була любов із першого погляду. Раніше те саме відчував (і відчуваю) до Києва, проте ці почуття визрівали місяцями. Тому не міг повірити, що швидко прив’яжуся до іншого міста за кордоном. І так сильно.